

O sută de limbaje în scurte povestiri

Relatate de profesori și copii
din Reggio Emilia

Prefață nouă de Carla Rinaldi

Introducere nouă de Amelia Gambetti și Lella Gandini

Traducere în limba română Laura Drăghici

Cuprins

Cuvânt înainte	<i>Carlina Rinaldi</i>	ix
Introducere la traducerea ediției în limba engleză	<i>Amelia Gambetti și Lella Gandini</i>	x
Scurte povestiri	<i>Sergio Spaggiari</i>	xiii
O cronică solidară și sentimentală	<i>Reggio Children, Amelia Gambetti și Lella Gandini</i>	xv
Cuvânt introductiv la ediția în limba română	<i>prof. Marina Manea și prof. dr. Mihaela Ștefan, Fondatori Grădinița Equilibrium</i>	xvii
Credite		xviii
Modelarea a doi căluți din lut		2
Francesco și tubul de hârtie		8
Telefonul și pantoful		10
Pisica și ploaia		12
Minunea violetă		14
Giulia – Giuliile		15
Coloanele Teatrului Municipal		16
Nava spațială închisă		20
Nava spațială		22
O busolă pentru două Elise		26
Farsa păsării		28
Cugetări în desfășurare		32
Mesaje – împrumuturi și schimburi		34
Mesaje		36
Cutia poștală goală		40
Gâsca și măgarul		42
Scrisoarea de dragoste		44
Învățăm împreună		46
Ruleta transcrisă, deconstruită și reconstruită		48

Editor: Alexandru Creangă
Referent științific: Marina Manea

Punct de lucru: Comuna Bradu, str. DN 65B,
nr. 31, jud. Argeș;
Tel.: 0348.439.417/fax: 034.439.416
e-mail: comenzi.nomina@gmail.com

www.edituranomina.ro

The copyright © is Preschools and Infant-Toddler Centers–Istituzione of the Municipality of Reggio Emilia and Reggio Children, Italy (e-mail info@reggiochildren.it, website www.reggiochildren.it)
All rights reserved.

First published in 2016 by Davis Publications, Inc.
Worcester, Massachusetts U.S.A.
„The Hundred Languages in Ministories”

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

O sută de limbaje în scurte povestiri : relatate de profesori și copii din

Reggio Emilia / pref. nouă de Carla Rinaldi ; introd. nouă de Amelia

Gambetti și Lella Gandini ; trad. în limba română: Laura Drăghici. –

Pitești : Nomina, 2024

Conține bibliografie

ISBN 978-606-535-993-2

- I. Rinaldi Carla (pref.)
- II. Gambetti, Amelia (pref.)
- III. Gandini, Lella (pref.)
- IV. Drăghici, Laura (trad.)

37

Copyright © 2024 Editura Nomina pentru ediția în limba română. Nicio parte a acestei publicații nu poate fi reprodusă sau transmisă sub nicio formă sau prin orice mijloc, electronic sau mecanic, inclusiv fotocopiare, înregistrare sau orice sistem de stocare și recuperare acum cunoscut sau care urmează să fie inventat, cu excepția unui recenzent care dorește să citeze pasaje scurte. în legătură cu o recenzie scrisă pentru a fi inclusă într-o revistă, un ziar sau o emisiune.

„Transpunerea ideilor sub formă de reprezentare grafică le permite copiilor să înțeleagă că acțiunile lor pot fi o formă de comunicare.

Aceasta este o descoperire extraordinară, deoarece îi ajută să înțeleagă că, pentru a comunica, grafica lor trebuie să fie pe înțelesul celorlalți.

În opinia noastră, reprezentarea grafică poate fi un instrument mult mai simplu și mai clar decât cuvintele.”

Loris Malaguzzi

The Hundred Languages of Children: The Reggio Emilia Experience in Transformation,
(*Cele o sută de limbaje ale copiilor: Experiența Reggio Emilia în transformare*)
2012, a treia ediție, Ablex Publications, Westport, CT p.66

Scurte povestiri

Sergio Spaggiari (Introducerea inițială, 1995)

Director al grădinițelor și creșelor din Reggio Emilia în perioada 1995-2010

Cultura pedagogică din toate epocile sau locurile pare să fie afectată de o anorexie congenitală în ceea ce privește reprezentarea grafică. De fapt, cărțile despre pedagogie rareori conțin imagini, fie ele desene sau fotografii, având în schimb tendința de a deborda de cuvinte. Acesta este în mod evident unul dintre principalele vicii ale scrierii pedagogice, care are o tendință abstractă de a se hrăni cu texte mai degrabă decât cu contexte, sau mai degrabă cu texte rupte de contexte. Cu toate acestea, într-o carte intitulată *Cele o sută de limbaje ale copiilor* se cuvine să recunoaștem dreptul absolut de a include imagini care spun povești trăite chiar de copii.

Imaginile prezentate în acest volum reprezintă evenimente minore, dar în același timp extraordinare din viața de zi cu zi a copiilor. Ele au fost colectate în creșele și grădinițele din rețeaua Reggio Emilia și au, în opinia noastră, potențialul de a face cunoscută maniera aparte de abordare și de practicare a educației timpurii pe care, împreună cu alte coduri expresive, am încercat să o transmitem în numeroasele pagini ale volumelor pe care le-am publicat. Sunt imagini, sau mai bine zis serii de imagini – deoarece fiecare fotografie face parte dintr-o scurtă povestire – care evidențiază modul în care școala poate fi un spațiu în care noi, adulții, putem sprijini sau asista la procesele de învățare ale copiilor despre care se spun și se scriu multe lucruri, dar prea puține documentate. Prin urmare, imaginile prezentate aici sunt încărcate de intenții și evocări care generează un sens capabil să activeze ipoteze și teorii interpretative.

De prea multe ori fotografia, atunci când înfățișează copii, este apreciată doar prin prisma forței sale estetice sau a capacității de a certifica identitatea unei persoane, ignorând potențialul său de a semnifica intenții, sensuri, contexte sau relații. Imaginile fotografice prezentate în această carte, realizate de educatori nu de fotografi profesioniști, își propun să reprezinte o mărturie a inteligenței copiilor, să

demonstreze abilitățile acestora în materie de organizare și învățare autonomă, să evidențieze curiozitatea inepuizabilă și abilitățile nebanuite în ceea ce privește cooperarea. Prin urmare, aceste imagini au rolul de a-i surprinde pe cei care le privesc, nu sunt menite să fie privite cu indiferență; altfel spus ele necesită un public care să nu fie nici miop, nici surd, ci dispus să surprindă bogăția lor și să-i atribuie o serie de valori.

Uneori noi, adulții atunci când observăm copiii – nu îi vedem cu adevărat. Mulți educatori nu reușesc să înțeleagă modul în care unele dintre cele mai obișnuite comportamente ale copiilor ar putea avea semnificații extraordinare din punct de vedere al dezvoltării. Este ca atunci când auzim o limbă străină: auzim sunetele, dar nu înțelegem sensul. Din acest motiv este din ce în ce mai important ca cei care lucrează în sistemul educațional să învețe să observe, să documenteze și să interpreteze, apelând permanent la comparații și la discuții colegiale despre posibilele semnificații ce ar putea oferi interpretării ale situațiilor care au avut loc. Acest lucru este cu siguranță greu de realizat într-o școală care nu dorește să își aducă o contribuție la acest proces sau care nu pune preț pe incertitudinea interpretărilor și pe creativitatea discuțiilor colegiale. Viitorul educației invită la deschidere și la satisfacția și responsabilitatea unei implicări profunde.

Imaginile fotografice pe care cititorii le vor găsi în paginile acestei cărți trebuie văzute ca niște mici ferestre care dezvăluie o lume, lumea copiilor, prea des analizată fără o experiență directă. Această lume a copiilor rămâne încă în mare parte neexplorată, reprezentând o provocare ce necesită mai degrabă înțelepciunea unui cercetător decât aroganța unui atotștiutor. Acest lucru este esențial, deoarece o nouă cultură educațională ar putea fi întemeiată pe cuvintele, gândurile și acțiunile copiilor care au norocul de a întâlni adulți ce știu să îi asculte și să le facă vizibile mesajele.

Modelarea a doi căluți din lut

Reprezentările vizuale ale construcției celor doi căluți din lut au fost realizate prin intermediul tehnicii documentare „după observare”, care a reunit informații din notițe, schițe, fotografiile făcute de educatori, precum și înregistrarea audio a limbajului verbal al copiilor și fotografiile unora dintre sculpturile terminate.

De obicei, produsele finite care rezultă din activitatea copiilor – mici construcții sau sculpturi cum sunt cele prezentate aici – ascund multe alegeri, probleme, interferențe, influențe și chiar schimburi de replici în

timpul procesului de construcție. De aceea, observarea și consemnarea atentă de către educatori a proceselor de construcție realizate de copii reprezintă o practică foarte frecventă în creșele și grădinițele din Reggio Emilia.

Vă prezentăm aici un mic exemplu care demonstrează multitudinea elementelor și aspectelor care pot fi trecute cu vederea în cazul evaluării exclusive a produsului finit și faptul că descoperirea creativității este mai facilă pe parcursul procesului decât analizând produsele finite.

1. Calul de lut creat de Sabina, 4,6 ani.

2. Calul de lut creat de Gloria, 4,5 ani.

Telefonul și pantoful

Protagoniste: Chiara (22 luni) și Letizia (21 luni).

1. Chiara și Letizia se află într-un spațiu liniștit la creșă. Se joacă cu un telefon de mărime obișnuită. (După cum putem observa în colțul din stânga jos al fotografiei, Chiara își scosese anterior un pantof). Telefonul le atrage foarte tare și le invită să reinterpreteze gesturi cunoscute sau familiare.

2. Jocul ia o nouă direcție. Chiara ia telefonul de la Letizia și îl pune pe jos.

3. Continuând să țină receptorul, ea își ridică pantoful

4. Și i-l întinde Letiziei,

Minunea violetă

Protagoniști: Alice, 18 luni, Marta și Emiliano, 22 luni.

1. Un recipient mare de sticlă este umplut de educador cu un jet puternic de apă.

2. Pulberea colorată pusă în recipient se topește și începe să se deplaseze și să danseze în apă,

3. creând forme care provoacă surprindere,

4. curiozitate și uimire.